

СУЧАСНИЙ СТАН ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ ДО ПРОЕКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

В основу реалізації всіх змістових ліній освітньої галузі «Технологія» покладено проектно-технологічну діяльність, яка інтегрує всі види сучасної діяльності людини: від появи творчого задуму до реалізації готового продукту. Відповідно до цього змінилися зміст діяльності і функцій вчителя трудового навчання, який має здійснювати: підбір різної складності об'єктів проектування, консультування, допомогу в підборі проектів; спостереження за ходом роботи учнів; надання допомоги окремим учням і стимулювання їхньої навчально-трудової діяльності; підтримку робочої обстановки у класі; нормування праці школярів; аналіз і узагальнення роботи окремих учнів; оцінювання проектно-технологічної діяльності на кожному етапі.

Водночас проблему впровадження проектно-технологічної системи трудового навчання не можна вирішити без підвищення рівня теоретико-методичної підготовки майбутнього вчителя трудового навчання, яка передбачає оволодіння ними найновішими досягненнями психолого-педагогічних та фахових наук.

Аналіз літератури з проблем підготовки вчителя трудового навчання дозволяє виділити такі напрямки: необхідність фундаментальної підготовки вчителя трудового навчання (В. Сидоренко), підготовка вчителя трудового навчання до проектної діяльності (О. Коберник, С. Ящук), підготовка вчителя до формування творчої учнівської особистості (І. Волощук, В.Геращенко), підготовка вчителів трудового навчання до інноваційної педагогічної діяльності (Т. Демиденко).

Н. Пахомова у своїх працях з'ясовує сутність поняття навчальний проект і, як його використовувати у процесі навчання, розвитку і виховання школярів. Дає рекомендації як проводити заняття з підвищення кваліфікації вчителів. Навчання вчителів проектній діяльності – необхідна умова для впровадження методу навчальних проектів.

На факультеті технології та підприємництва Ульяновського державного педагогічного університету (Росія) у професійну підготовку студентів була впроваджена система учбово-творчого проектування, реалізація якої розкривається на прикладі художньої обробки матеріалів в рамках трьох дисциплін: «Технологічний практикум», «Традиційне рукоділля» та «Дисципліни спеціалізації». На протязі восьми семестрів студенти оволодівають достатньо великою кількістю видів художньої обробки матеріалів, вивчення кожного з них завершується виконанням учбових та творчих проектів.

В Інституті природничо-математичної та технологічної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини постійно здійснюється суттєва корекція і оновлення змісту підготовки майбутнього вчителя трудового навчання. На факультеті проводився комплекс досліджень; видано монографію та навчально-методичні посібники. Новий зміст освітньої галузі відбито у навчальних планах і робочих програмах навчальних дисциплін.

З метою оволодіння усіма студентами методикою проектування на випускному курсі введено спеціальний курс «Проектування і виготовлення об'єктів праці».

Є. Мегем досліджує проектну діяльність студентів, визначає мету, мотиви, функції, внутрішні і зовнішні умови, зміст, результат цієї діяльності. Зазначає що, використовуючи метод проектів, викладач може здійснити індивідуальний і диференційований підходи до студентів. Для цього підбираються різні за рівнем складності проектні завдання.

Також Є. Мегем пропонує ввести проекти на заняттях з практикуму в навчальних майстернях. В основу практикуму в навчальних майстернях варто покласти вимоги виконання проектів, які підтримуються сфокусованими практичними завданнями (короткі вправи, спрямовані на набуття конкретних знань або умінь), аналізом виробів (студенти досліджують і аналізують готові вироби, щоб отримати інформацію про матеріали і методи виробництва і про те, наскільки вироби відповідають потребам людини, а також розглядають їх з ергономічної, естетичної, екологічної і маркетингової точок зору).

У багатьох працях присвячених проблемі методу навчальних проектів розглянутий в основному методичний аспект підготовки майбутнього вчителя трудового навчання. Дуже мало уваги приділяється питанню підготовки майбутнього вчителя трудового навчання до проектної діяльності в процесі вивчення спеціальних дисциплін. Слід зазначити, що проблема підготовки майбутніх учителів технічної праці до проектної діяльності більш розкрита, і майже не розкрита проблема підготовки учителів обслуговуючої праці до проектної діяльності.

Проаналізувавши літературу з проблем підготовки вчителя обслуговуючої праці можна виділити такі напрямки: підготовка вчителів до навчання учнів технології обробки тканини та волокнистих матеріалів (Н. Дубова); підготовка вчителя трудового навчання з основ кулінарії (Т. Кравченко); розвиток технічних здібностей майбутніх вчителів трудового навчання у процесі конструювання та моделювання швейних виробів (Г. Мамус); методика вивчення «Української народної вишивки» майбутніми вчителями обслуговуючої праці (Л. Савки); питання інтеграція трудового навчання та креслення на уроках обслуговуючої праці в 5-7 класах (Т. Тхоржевської); підготовка вчителя трудового навчання з технології виготовлення швейних виробів (Л. Хоменко); розвиток творчих здібностей учнів основної загальноосвітньої школи з конструювання та моделювання одягу на уроках трудового навчання (Л. Шпак).

На сьогоднішній день підготовка вчителя обслуговуючої праці не спирається на науково обґрунтовані рекомендації. Існує ряд невирішених проблем, усунення яких значною мірою сприятиме оптимальній підготовці фахівців з обслуговуючої праці до проектної діяльності.

Аналіз сучасного стану підготовки майбутнього вчителя трудового навчання спонукає до подальшої розробки змісту та структури підготовки до майбутньої проектної діяльності.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ГАЗУКА ТЕТЯНА АНАТОЛІЇВНА

Викладач кафедри професійної освіти і безпеки життєдіяльності
Чернігівського державного педагогічного університету імені Т.Г.Шевченка.

Адреса університету:

м. Чернігів, вул. Гетьмана Полуботка, 53

тел.: 8 (046) 3-31-73

Домашня адреса:

м. Чернігів, вул. Доценка, 9-а, кв. 59

тел. 8 (046) 95-47-51